

NACRX001YX6H
prvotní identifikátor

Dne: 01.10.2015 Naše značka:

Vyřizuje/tel.: Kahuda / 974 847 396

Vaše značka:

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

MÍSTO: Lublaň (Slovinsko)

ÚČEL CESTY: Pokračování výzkumu bohemik z období kolem 1. světové války v materiálech bývalých rakouských ministerstev předaných Slovinsku, ale i v jiných archivních fondech. Upevnění kontaktů se slovinskými archiváři.

ÚČASTNÍCI CESTY: PhDr. Jan Krlín, Ph.D.

ZPRÁVU PODÁVÁ: PhDr. Jan Krlín, Ph.D.

NAVŠTÍVENÉ INSTITUCE: Arhiv Republike Slovenije Ljubljana; Zgodovinski arhiv Ljubljana; Nadškofijski arhiv Ljubljana

TRVÁNÍ CESTY: 21. – 25. 9. 2015

DATUM VYHOTOVENÍ: 1. 10. 2015

SCHVALUJE: PhDr. Eva Drašarová, CSc., ředitelka Národního archivu

podepsáno elektronicky

TEXT ZPRÁVY ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

ČÁST VŠEOBECNÁ:

Služební cesta se uskutečnila ve dnech 21. – 25. září. Služební pobyt byl zaměřen především na studium materiálů k česko-slovinským vztahům v období kolem první světové války, mj. na jazykovou otázku ve Slovinsku a v českých zemích. Rovněž i na porovnání analogií a odlišností ve vývoji obou zemí v období po říjnu 1918, a též na studium působnosti rakouských pluků, které za první světové války působily na sočské frontě na tehdejší hranici Rakousko-Uherska a Itálie a měly původně svůj doplňovací obvod v českých zemích. To byl třeba případ 7. (28.) pěšího pluku. V neposlední řadě jsem se důkladně zaměřil i na pokračování další široké spolupráce se slovinskými kolegy.

Do Slovinska jsem odletěl v pondělí 21. září 2015 přímou linkou slovinské letecké společnosti Adria Airways, let č. JP 569 v 11.55. Let trval 1 hodinu 5 minut. V Lublani letadlo přistálo dle letového řádu v 13.00 SEČ. Na letišti již na mne čekali slovínští kolegové, kteří mne dovezli autem do zajištěného místa ubytování v Lublani. Jednalo se o hotel Emonec, Wolfova ulica 12, PSČ 1000, Ljubljana. Vlastní ubytování a pobyt v hotelu probíhalo bez jakýchkoliv problémů. Hotel se nachází velice blízko archivu, cca 5 minut pěšky, takže vůbec nebylo nutno používat místní MHD.

Služební cestu jsem ukončil dne 25. září 2015. Z Lublaně jsem odletěl pravidelnou linkou Adria Airways JP 568 dle letového řádu v 18.10 a do Prahy jsem přiletěl přesně v 19.20 bez jakýchkoliv problémů.

ČÁST ODBORNÁ:

Odborný program služební cesty byl zahájen dne 22. září 2015. V Arhivu Republike Slovenije (dále ARS) mne přijala tajemnice archivu pro zahraniční styky mag. Natalija Glažar, která se mnou projednala organizační otázky studia v ARS. Publikace z Národního archivu jsem již několik dnů předtím poslal do archivu poštou. Mag. Glažar i zástupce ředitele mag. Andrej Nared byli velice spokojeni se zaslánými archivními publikacemi. Výměnou jsem obdržel velké množství publikací archivu (vlastně všechny knihy, které vyšly od října 2014 do září 2015). Část publikací mi zaslali do našeho archivu poštou. Velice spokojena byla s našimi publikacemi i vedoucí knihovny ARS Mag. Alenka Hrenková. Ředitel ARS mag. Bojan Cvelfar mě nestihl přijmout, protože se musel zúčastnit setkání ředitelů slovinských archivů. V dalších dnech se pak celé vedení ARS účastnilo konference o slavistice v Lublani. Také velice ocenili sborník Národního archivu *Paginae Historiae*.

Pak jsem se dostavil do badatelny ARS, kde mi dal vedoucí badatelny mag. Brano Radulovič připravit několik kartonů fondů, které mě zajímaly, a zahájil jsem vlastní práci. Konkrétně

jsem začal studovat archiválie fondu AS 355 -17. rakouský pěší pluk (pešpolk). Fond dosud nemá zpracován inventář (rozsah 1 kart.). Rovněž tak jsem zahájil studium fondu AS 356 7. (28.) rakouský pěší pluk. Fond tvoří 3 kartony.

Ve středu 23. září jsem krátce pracoval ve studovně ARS. Poté jsem byl přijat ředitelem Městského archivu v Lublani mag. Mitjou Sadekem. Pan ředitel se mnou asi hodinu diskutoval o českém a slovinském archivnictví. Panu řediteli jsem také předal publikace našeho archivu. Zaujala ho Berní rula Bechyňsko sv. 6 i publikace Mgr. Z. Machkové o pramenech k českému exilu v Národním archivu v Praze. Projevil velký zájem o sborník našeho archivu *Paginae Historiae* 23/1-2/2015, a to i proto, že jsem mu sdělil, že ve druhém čísle sborníku jsou otištěny recenze na slovinské publikace. Jsou to mj. recenze na knihy, které jsem od něj obdržel loni a nyní se nacházejí v knihovně Národního archivu. Mag. M. Sadek mi poté předal publikace jejich archivu, které vyšly za poslední rok. Zároveň mne požádal, zdali bych na dvě z těchto publikací, konkrétně *Arhivi zakladnice spomina. Ljubljana 2015 /Arhivy pokladnice paměti/* a *V Zaledju šoske fronte. Ljubljana 2015 /V zázemí sočské fronty/* mohl napsat recenzi do sborníku našeho archivu *Paginae Historiae*. Pan ředitel zároveň projevil zájem publikovat v našem archivním sborníku. Konkrétně uvažoval o tom, že by mohl připravit článek o české menšině v Novem Meste, odkud pochází.

Poté jsem dále pokračoval ve studiu archiválií v badatelně ARS. Ve středu odpoledne jsem se setkal s bývalým ředitelem ARS Doc. Dr. Vladimírem Žumerem. Je stále činný ve slovinské archivní společnosti (Slovensko arhivsko društvo) i v řadě dalších organizací. Publikuje a přednáší na lublaňské univerzitě. Dr. Žumer se živě zajímal o témata mého studia ve Slovinsku. Diskutovali jsme spolu o českém i slovinském archivnictví.

Ve čtvrtek 24. září mě ještě dopoledne přijal ředitel Nadškofijskega arhiva Ljubljana (Arcibiskupský archiv v Lublani) Dr. Franžet Dolinar. Dr. Dolinar je jedním z největších odborníků na církevní dějiny 16 – 17. století ve Slovinsku. Předal jsem mu naše archivní publikace a od něho jsem obdržel několik aktuálních sborníků jejich archivu a Teologické fakulty univerzity v Lublani. Dr. Dolinar mi též připravil exkurzi po jejich archivu. Měl jsem možnost vidět nejstarší matriku pokřtěných města Lublaně z roku 1583 i originály dvou listin Přemysla Otakara II. pro Kraňsko. Rovněž jsem mohl shlédnout archivní výstavu.

Pak jsem dále až do pátku odpoledne pokračoval ve studiu v ARS. Do té doby se mi podařilo mj. prostudovat celkem 4 kart. archiválií již výše uvedených fondů rakouských pluků. Z fondu 7. (28) pěší pluk jsem si fotografoval mapky, kde byla zakreslena italská postavení na řece Soče, příručku o italské armádě, různé stránky z knih o denním stavu mužstva – např. jména a příjmení vojáků pocházejících z českých zemí (např. z Liberce), denní rozkazy o udělení medailí, nebo o hledání pro velezradu (vojáků pocházejících z českých zemí), denní rozkazy týkající se nacházení italských letáků vyzývajících k dezerci např. rumunské vojáky, telegram císařovny Zity maršálu Svetozaru Borojevičovi k narozeninám, vyhlášku o přezkušování vojenských osob aj. zajímavé materiály.

Podrobně jsem také prostudoval archiválie z fondu Ministerstvo za notranje zadeve-Dunaj (MV/Vídeň). Jedná se o fond převzatý po roce 1918 z Rakouska. Konkrétně jsem se zabýval sg. 3, kart. 19–23 týkajícími se jazykové otázky v Kraňsku a Štýrsku (1900–1918). Dále jsem ještě prostudoval sg. 15/g-15/6. , kart. č. 46–49, které se týkají činnosti spolků v Kraňsku, Přímoří a Štýrsku (1906–1916). Jedná se o spolky politické, dělnické, církevní, tábory lidu, spolky umělecké, společenské, tělovýchovné – např. Sokol, či spolky veteránů. Ve své práci v ARS jsem byl do určité míry jen omezen provozní dobou studovny ARS, která je nyní otevřena Po, Út a Čt pouze 8.00-15.00, ve St do 16.30 a v pátek jen do 14.00.

Domnívám se, že studijní cesta byla pro mne i Národní archiv v Praze přínosná. Podařilo se mi prostudovat kartony z fondu Ministerstvo vnitra-Vídeň (Ministrstvo za notranje zadeve-Dunaj) a 7. (28) a 17 pěšího pluku. Rovněž bylo získáno velké množství publikací, a to i přímo se vztahujících k českým dějinám, pro knihovnu Národního archivu v Praze. Budou řádně předány knihovně Národního archivu. V archivu mi také bylo umožněno bez omezení fotografovat archiválie ze studovaných fondů. Celkem jsem pořídil asi tisíc fotografií archivního materiálu.

Významné pro mne i pro Národní archiv bylo i další pokračování slibné spolupráce se slovinskými archiváři. Všichni představitelé slovinských archivů, se kterými jsem jednal, požádali o zaslání sborníku Národního archivu *Paginae Historiae* 2015 ještě letos, až vyjde. Z hlediska organizace nebyly se zajištěním mé cesty a studijního pobytu v Lublani ani z české ani ze slovinské strany žádné problémy.

Získané publikace, které budou předány knihovně NA:

1. Evidentiranje arhivskega gradiva v tujini (evidence archiválií ke slovinským dějinám v cizině) r. 6/2010/ č.1
2. Evidentiranje arhivskega gradiva v tujini r. 7/2011/č. 1
3. Evidentiranje arhivskega gradiva v tujini r. 8/2012/č.1
4. Evidentiranje arhivskega gradiva v tujini r. 9/2013/č.1
5. Evidentiranje arhivskega gradiva v tujini r. 9/2013/č.2
6. Evidentiranje arhivskega gradiva v tujini r. 10/2014/č.1
7. Volčjak, J.: Listine jezuitskega kolegija v Ljubljani (1592-1751. Ljubljana 2014.
8. Filmsko gradivo Slovenskega Filmskega arhiva pri Arhivu republike Slovenije. Ljubljana 2015.

9. Jeraj, M.-Melik, J.: Kazenski proces proti Črtomirju Nagodetu in sobtoženim. (soudní proces proti Črtomirju Nagodetu a společníkům). Ljubljana 2015.
10. Šega, J.-Bogataj-Kokalj, B.-Radovljica, A.: V zaledju soške fronte. (V zázemí sočské fronty. Katalog výstavy v Městském archivu v Lublani otevřené v červnu 2015). Ljubljana 2015.
11. Arhiva zakladnice spomina. (Archivy klenotnice paměti). Ljubljana 2014.
12. Visočnik, J.: Škofijski arhiv Ljubljana. Inventar fonda ŠAL 2 , prvni del fasc. 1-19/1742-1781/. (jedná se první díl inventáře fondu biskupské kanceláře, různé prosby a žádosti zasílané lublaňskému biskupovi nebo generálnímu vikáři ze strany státních orgánů). Ljubljana 2015.
13. Dolinar, F. M.: Poročila ljubljanskih škofov v Rim o stanju v škofiji (relationes ad limina-celé latinsky) 1 del: 1589-1675. (Jedná se o zprávy lublaňských biskupů o stavu v diecézi zasílané papežskému stolci). Acta Ecclesiastica Sloveniae 33. Ljubljana 2011.
14. Dolinar, F. M.: Poročila ljubljanskih škofov v Rim o stanju v škofiji (relationes ad limina-celé latinsky) 2 del: 1589-1675. Acta Ecclesiastica Sloveniae 33. Ljubljana 2012.
15. Slovenski zgodovinski magazin./Slovinský historický časopis/. září 2015, č. 7